

ULKORAJOJEN VALVONTA

EU:n rajaturvallisuuspolitiikkaa on kehitetty merkittävästi, kun unionin alueelle on saapunut ennennäkemättömän paljon pakolaisia ja muita tulijoita, ja erityisesti vuoden 2015 puolivälistä lähtien, jolloin paljastui joukko puutteita EU:n ulkorajoja ja muuttoliikettä koskevassa politiikassa. Erilaisten EU:hun suuntautuvien muuttovirtojen kasvun aiheuttamat haasteet sekä lisääntynyt huoli turvallisuudesta ovat johtaneet uuteen toiminnan kauteen unionin ulkorajojen suojelussa, mikä on vaikuttanut myös unionin sisärajoihin.

OIKEUSPERUSTA

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 3 artiklan 2 kohta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 67 ja 77 artikla

TAVOITTEET

Schengen-alue eli yhtenäinen alue ilman sisärajatarkastuksia edellyttää myös yhteistä ulkorajavalvontapolitiikkaa. SEU:n 3 artiklan 2 kohta edellyttää ”ulkorajoilla tehtäviä tarkastuksia koskevia aiheellisia toimenpiteitä”. EU:ssa on sen vuoksi luotava yhteiset säännöt ulkorajoilla tehtäville rajatarkastuksille ja otettava asteittain käyttöön yhdenmukainen rajaturvallisuuspolitiikka.

SAAVUTUKSET

Ensimmäinen askel kohti yhteistä ulkorajavalvontapolitiikkaa otettiin 14. kesäkuuta 1985, jolloin viisi Euroopan talousyhteisön silloisesta kymmenestä jäsenvaltiosta allekirjoitti kansainvälisen sopimuksen, niin kutsutun Schengenin sopimuksen, luxemburgilaisessa Schengenin rajakaupungissa. Sitä täydennettiin viisi vuotta myöhemmin Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyllä yleissopimuksella^[1]. Schengenin säännöstöllä (kuten näitä sopimuksia ja sääntöjä yhteisesti kutsutaan) luotu rajaton Schengen-alue käsittää nykyisin 26 Euroopan valtiota^[2].

[1]Schengenin säännöstö – Tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14. kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta 19. kesäkuuta 1990 tehty yleissopimus (EYVL L 239, 22.9.2000, s. 19).

[2]Näihin maihin eivät kuulu Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti, Kroatia, Bulgaria ja Romania. Mukana on kuitenkin kolme EU:n ulkopuolista valtiota: Sveitsi, Norja ja Liechtenstein.

A. Schengenin säännöstö ulkorajojen ylittämistä

Nykyinen ulkorajoja koskeva Schengenin säännöstö perustuu EU:n oikeusjärjestykseen Amsterdamin sopimuksella (1.1.3) sisällytettyyn alkuperäiseen säännöstöön. Sen muodostavat säännöt käsittävät useita erilaisia toimenpiteitä, jotka voidaan jakaa karkeasti viiteen alueeseen.

1. Ulkorajojen valvonnan keskeinen pilari on Schengenin rajasäännöstö, jossa vahvistetaan ulkorajojen ylittämistä koskevat säännöt ja rajavalvonnan väliaikaista palauttamista sisärajoille koskevat edellytykset.

2. Schengenin tietojärjestelmä (SIS)

SIS on tietojenvaihtojärjestelmä (tietokanta), jonka avulla ylläpidetään kansainvälistä turvallisuutta Schengen-alueella, jolla ei ole sisärajavaltontaa. Se on EU:n laajimmin käytetty ja tehokkain tietotekniikkajärjestelmä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella (4.2.1.). Viranomaiset kaikkialla EU:ssa käyttävät SIS-järjestelmää kuulutusten tekemiseksi etsintäkuulutetuista tai kadonneista henkilöistä ja esineistä tai niiden tutkimiseksi. Järjestelmässä on yli 80 miljoonaa kuulutusta, ja viranomaiset tekivät siinä vuonna 2017 yli 5 miljardia hakua. Niiden pohjalta saatiin yli 240 000 osumaa jossakin toisessa maassa tehdyistä kuulutuksista. Schengenin tietojärjestelmää on äskettäin parannettu päivitettyillä säännöillä, joilla korjataan järjestelmän mahdollisia puutteita ja tehdään useita kuulutustyyppisiä koskevia olennaisia muutoksia.

Viimeisen vuonna 2018 tehdyn uudistuksen jälkeen SIS-järjestelmän soveltamisala on määritelty kolmella asetuksella (joilla korvataan SIS II -järjestelmä):

- poliisiyhteistyön ja rikosasioissa tehtävän oikeudellisen yhteistyön alalla^[3]
- rajatarkastusten alalla^[4]
- laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamisen alalla.^[5]

Nämä kolme asetusta sisältävät uusia järjestelmään lisättäviä kuulutusluokkia, kuten tuntemattomia epäiltyjä tai etsintäkuulutettuja henkilöitä koskevat kuulutukset, ennaltaehkäisevät kuulutukset lapsista, jotka ovat vaarassa joutua vanhempiensa kaappaamiksi, palauttamista varten tehtävät kuulutukset ja kuulutukset, jotka edellyttävät päätöstä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamisesta, kadonneiden henkilöiden tunnistamisesta tarvittavien kämmen- ja sormenjälkien, kasvokuvien ja DNA-tunnisteiden lisäksi.

[3] [Asetus \(EU\) 2018/1862](#), annettu 28. marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä poliisiyhteistyössä ja rikosasioissa tehtävässä oikeudellisessa yhteistyössä, neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1986/2006 ja komission päätöksen 2010/261/EU kumoamisesta, EUVL L 312, 7.12.2018, s. 56–106.

[4] [Asetus \(EU\) 2018/1861](#), annettu 28. marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän (SIS) perustamisesta, toiminnasta ja käytöstä rajatarkastuksissa, Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1987/2006 muuttamisesta ja kumoamisesta, EUVL L 312, 7.12.2018, s. 14–55.

[5] [Asetus \(EU\) 2018/1860](#), annettu 28. marraskuuta 2018, Schengenin tietojärjestelmän käytöstä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi, EUVL L 312, 7.12.2018.

3. Sisäisen turvallisuuden rahasto: ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusväline

Kaikilla jäsenvaltioilla ei ole valvottavia ulkorajoja, eivätkä rajat ylittävät liikennevirrat vaikuta niihin samalla tavoin. EU pyrkii rahastojensa avulla korvaamaan osan niille jäsenvaltioille aiheutuvista kustannuksista, joiden rajat ovat myös EU:n ulkorajoja. Rahoituskaudella 2014–2020 on otettu käyttöön vastuun jakamisen mekanismi, johon on varattu yhteensä 3,8 miljardia euroa seitsemän vuoden ajaksi. Sisäisen turvallisuuden rahaston (ISF) päätavoitteena on edistää turvallisuuden korkean tason varmistamista unionissa ja samalla helpottaa laillista matkustamista. Rahaston puitteissa toteutettavien ohjelmien edunsaajina voivat olla valtion tai liittovaltion viranomaiset, paikallisviranomaiset, kansalaisjärjestöt, humanitaariset järjestöt, yksityisoikeudelliset ja julkisoikeudelliset yritykset ja koulutus- ja tutkimusorganisaatiot.

4. Rajanylitystietojärjestelmä (EES)

Rajanylitystietojärjestelmä (EES)^[6] on tietojärjestelmä, jolla vauhditetaan ja vahvistetaan EU:hun matkustavien kolmannen maiden kansalaisten rajatarkastuksia. Se korvaa passien manuaalisen leimausjärjestelmän sähköisellä rekisteröimisellä tietokantaan.

Marraskuussa 2017 hyväksytyn EES:n päätavoitteet ovat:

- vähentää odotusaikoja rajatarkastuksissa ja parantaa rajatarkastusten laatua laskemalla automaattisesti kunkin matkustajan laillisen oleskelun kesto
- tunnistaa järjestelmällisesti ja luotettavasti sallitun oleskeluajan ylittäneet henkilöt
- vahvistaa sisäistä turvallisuutta ja terrorismin torjuntaa antamalla lainvalvontaviranomaisille pääsy matkustushistoriatietoihin.

Järjestelmää saavat käyttää jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaiset ja Europol mutta eivät turvapaikkaviranomaiset. Tietojen siirto kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, maastalähtöä ja pääsyn epäämistä koskevien tietojen rekisteröimiseksi ja edellytysten määrittämisestä pääsulle EES:n tietoihin lainvalvontatarkoituksissa sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ja asetusten (EY) N:o 767/2008 ja (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta, EUVL L 327, 9.12.2017, s. 20

[7] Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annettu asetukset (EU) 2016/1624, annettu 14 syyskuuta 2016, Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/ muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 863/2007, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2007/2004 ja neuvoston päätöksen 2005/267/EY kumoamisesta, EUVL L 251, 16.9.2016, s. 1

5. Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex)

Eurooppalaisen raja- ja merivartioston muodostavat yhdessä Euroopan raja- ja merivartiovirasto (Frontex) ja kansalliset viranomaiset.^[7]

[6] Asetus (EU) 2017/2226, annettu 30. marraskuuta 2017, rajanylitystietojärjestelmän perustamisesta jäsenvaltioiden ulkorajat ylittävien kolmansien maiden kansalaisten maahantuloa, maastalähtöä ja pääsyn epäämistä koskevien tietojen rekisteröimiseksi ja edellytysten määrittämisestä pääsulle EES:n tietoihin lainvalvontatarkoituksissa sekä Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen ja asetusten (EY) N:o 767/2008 ja (EU) N:o 1077/2011 muuttamisesta, EUVL L 327, 9.12.2017, s. 20

[7] Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annettu asetukset (EU) 2016/1624, annettu 14 syyskuuta 2016, Eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/ muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 863/2007, neuvoston asetuksen (EY) N:o 2007/2004 ja neuvoston päätöksen 2005/267/EY kumoamisesta, EUVL L 251, 16.9.2016, s. 1

Asetuksella laajennetaan Frontexin tehtäviä siten, että niihin kuuluu jäsenvaltioiden tukeminen muuttoliikkeen hallinnassa, rajat ylittävän rikollisuuden torjunnassa sekä etsintä- ja pelastusoperaatioissa. Sen myötä Frontex saa suuremman roolin muuttajien palauttamisessa lähtömaihinsa kansallisten viranomaisten päätösten mukaisesti. Neuvosto voi komission ehdotuksesta pyytää virastoa puuttumaan tilanteeseen ja avustamaan jäsenvaltioita poikkeusolosuhteissa. Tämä koskee tapauksia, joissa 1) jäsenvaltio ei (tietyn ajan kuluessa) noudata viraston hallintoneuvoston antamaa sitovaa päätöstä rajavalvontansa haavoittuvuuteen puuttumisesta ja 2) ulkorajaan kohdistuu erityisiä ja suhteettomia haasteita, jotka vaarantavat Schengen-alueen toiminnan. Jos jäsenvaltio vastustaa neuvoston päätöstä avun antamisesta, muut jäsenvaltiot voivat tilapäisesti ottaa uudelleen käyttöön sisärajoilla tehtävät tarkastukset.

Komissio esitti syyskuussa 2018 [uuden ehdotuksen Euroopan raja- ja merivartioston vahvistamisesta](#)^[8]. Sen mukaan virasto saisi uuden toimeksiannon ja omat keinot ja valtuudet ulkorajojen suojeluun, palautusten tehokkaampaan toteuttamiseen ja yhteistyöhön EU:n ulkopuolisten maiden kanssa. Neuvosto hyväksyi aikaan saadun poliittisen sopimuksen 1. huhtikuuta 2019, ja 2. huhtikuuta 2019 parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta (LIBE) äänesti sopimuksen hyväksymisen puolesta. Lopullisesta hyväksynnästä äänestettiin parlamentin huhtikuun täysistunnossa. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2019 lopulla.

Keskeinen osa vahvistettua virastoa on [10 000 täytäntöönpanovaltaisen rajavartijan pysyvät joukot](#), jotka ovat valmiina antamaan tukea jäsenvaltioille aina tarvittaessa. Virasto saa myös vahvemmat valtuudet muuttajien palauttamisessa lähtömaihinsa ja tekee tiiviimpää yhteistyötä kolmansien maiden kanssa, myös EU:n naapurialueiden ulkopuolella. Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvät joukot voidaan ottaa käyttöön vuodesta 2021 alkaen. Täysi toimintavalmius ja lopullinen 10 000 rajavartijan vahvuus saavutetaan vuoteen 2027 mennessä.

B. EU:n ulkorajojen valvonnan kehitys

1. Muutoksia on vauhdittanut lukuisten ihmisten hukkuminen Välimerellä viime vuosina sekä pakolais- ja siirtolaisvirtojen valtava kasvu syyskuusta 2015 lähtien.

Ennen Euroopan humanitaarisen pakolaiskriisin alkamista ainoastaan kolme maata oli turvautunut aitojen pystyttämiseen ulkorajoilla estääkseen maahanmuuttajien ja pakolaisten pääsyn alueelleen: Espanja (jossa rakennustyöt saatiin päätökseen vuonna 2005 ja niitä laajennettiin vuonna 2009), Kreikka (jossa työt saatiin päätökseen vuonna 2012) ja vastauksena Kreikan toimiin Bulgaria (jossa työt saatiin päätökseen vuonna 2014). Vastoin Schengenin rajasäännösten 14 artiklan 2 kohtaa, jossa säädetään, että ”pääsy voidaan evätä vain perustellulla päätöksellä, jossa ilmoitetaan epäämisen täsmälliset syyt”, yhä suurempi määrä jäsenvaltioita on ryhtynyt asteittain rakentamaan rajamuureja tai -aitoja tarkoituksenaan estää

[8]Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta sekä neuvoston yhteisen toiminnan 98/700/YOS, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1052/2013 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2016/1624 kumoamisesta [COM\(2018\)0631](#).

valikoimatta maahanmuuttajien ja turvapaikanhakijoiden pääsy alueelleen. Aitojen pystyttämistä Schengen-alueen ulkorajoille koskevien yksiselitteisten EU:n sääntöjen puuttuessa jäsenvaltiot ovat myös rakentaneet esteitä kolmansien maiden rajoille (muun muassa Marokko ja Venäjä), mukaan lukien liittymistä edeltävässä vaiheessa olevien ehdokasvaltioiden (Pohjois-Makedonian tasavalta, Serbia ja Turkki) ja yhden Schengen-alueen ehdokasvaltion – Kroatian – rajoille. Aitoja on rakennettu myös Schengen-alueella, esimerkiksi Itävallan ja Slovenian välille, ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuin Strasbourgissa on tutkinut Espanjan toimia Melillassa.

2. Komissio esitti marraskuussa 2016 lainsäädäntöehdotuksen EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta.

Uuden keskitetyn tietojärjestelmän^[9] tarkoituksena on kerätä tietoja kolmansien maiden kansalaisista, jotka eivät tarvitse viisumia päästäkseen Schengen-alueelle, ja tunnistaa mahdolliset turvallisuutta tai laitonta muuttoliikettä koskevat riskit. Tietokantaa käytetään viisumipakosta vapautettujen matkustajien ennakkotarkastuksiin (ks. infografiikka I) ja heidän matkustuslupansa epäämiseen, jos heidän katsotaan aiheuttavan riskin^[10]. Tietokanta muistuttaa nykyisin esimerkiksi Yhdysvalloissa (ESTA), Kanadassa ja Australiassa käytössä olevia järjestelmiä.

ETIAS-järjestelmästä on monenlaista etua. Se esimerkiksi parantaa sisäistä turvallisuutta, auttaa ehkäisemään laitonta maahanmuuttoa, vähentää kansanterveydellisiä riskejä ja lyhentää odotusaikoja rajoilla. Vaikka tietokanta suorittaa ennakkotarkastuksia, lopullisen päätöksen maahan pääsyn myöntämisestä tai epämisestä tekevät Schengenin rajasäännösten mukaisesti rajatarkastuksia suorittavat kansalliset rajavartijat niissäkin tapauksissa, joissa henkilöllä on voimassa oleva matkustuslupa. ETIAS-järjestelmän kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alainen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaava Euroopan unionin virasto (eu-LISA). Järjestelmällä on kolme päätoimintoa:

- viisumipakosta vapautettujen kolmansien maiden kansalaisten ennen EU:hun matkustamista verkossa antamien tietojen todentaminen
- hakemusten käsittely vertaamalla niitä muihin EU:n tietojärjestelmiin (esimerkiksi SIS, VIS, Europolin tietokanta, Interpolin tietokanta, EES ja Eurodac)
- matkustuslupien myöntäminen, jos osumia tai tarkempaa arviointia edellyttäviä seikkoja ei löydy.

Useimmissa tapauksissa matkustusluvan saamisen pitäisi kestää vain muutamia minutteja. Järjestelmä veloittaa 7 euron hakemusmaksun. Neuvosto päätti kesäkuussa 2017 ehdotuksen jakamisesta kahdeksi säädökseksi^[11], koska

[9] [Asetus \(EU\) 2018/1240](#), annettu 12. syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1, ja asetus (EU) 2018/1241, annettu 12. syyskuuta 2018, Europolin tehtävistä, EUVL L 236 19.09.2018, s. 72.

[10] ETIAS – neuvoston lehdistötiedote, 05/09/2018) <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/schengen-border-controls>

[11] Asetus [\(EU\) 2018/1240](#), annettu 12. syyskuuta 2018, Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 1077/2011, (EU) N:o 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 ja (EU) 2017/2226 muuttamisesta, EUVL L 236, 19.9.2018, s. 1, a asetus [\(EU\) 2018/1241](#), annettu 12. syyskuuta 2018, asetuksen (EU) 2016/794 muuttamisesta Euroopan matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamiseksi -Europolin tehtävät, EUVL L 236, 19.9.2018, s. 72.

ehdotuksen (Schengen-)oikeusperusta ei kata Europol-asetukseen tehtäviä tarkistuksia. Neuvoston puheenjohtajat ja parlamentin puhemies allekirjoittivat ETIAS-järjestelmän perustamista koskevat asetukset 12. syyskuuta 2019. ETIAS on kuitenkin toimintavalmiudessa vasta tammikuussa 2021.

3. Eu-LISA

Vuonna 2011 perustettu [eu-LISA](#) vastaa kolmen EU:n keskitetyn tietojärjestelmän operatiivisesta hallinnoinnista. Nämä järjestelmät ovat SIS, VIS ja Eurodac.^[12]

Kesäkuussa 2017 komissio esitti ehdotuksen eu-LISA-järjestelmän toimivallan tarkistamisesta. Ehdotus on osa komission pyrkimystä parantaa ja laajentaa EU:n tietojärjestelmiä vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella ja saavuttaa järjestelmien välinen yhteentoimivuus vuoteen 2020 mennessä.

4. EU:n tietojärjestelmien välinen yhteentoimivuus rajaturvallisuuden alalla

EU on kehittänyt laaja-alaisia keskitettyjä tietojärjestelmiä (SIS, VIS, Eurodac, EES ja ETIAS) turvallisuusyhteistyön kannalta keskeisten tietojen keräämiseksi, käsittelemiseksi ja jakamiseksi, ulkorajojen valvomiseksi ja muuttoliikkeen hallitsemiseksi. Joulukuussa 2017 komissio ehdotti, että järjestelmistä tehdään EU:n tasolla yhteentoimivia eli mahdollistetaan tietojen vaihto ja jakaminen niin, että viranomaisilla on aina kaikki tarvittavat tiedot käytössään. Yhteentoimivuudella viitataan tietoteknisten järjestelmien ja niiden tukemien toimintaprosessien kykyyn vaihtaa tietoa ja mahdollistaa tietojen ja tietämyksen jakaminen, jotta vältetään järjestelmien monimutkaisuudesta ja pirstoutuneisuudesta aiheutuvat aukot tiedoissa^[13].

Joulukuussa 2017 komissio esitti kaksi ehdotusta yhteentoimivuudesta: ehdotuksen asetukseksi kehyksen luomisesta rajoja ja viisumeita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle ja ehdotuksen asetukseksi kehyksen luomisesta poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä sekä turvapaikka- ja muuttoliikeasioita koskevien EU:n tietojärjestelmien yhteentoimivuudelle.

Komissio ehdotti neljää yhteentoimivuusratkaisua:

- Eurooppalainen hakuportaali (ESP) mahdollistaa samanaikaiset haut useissa EU:n tietojärjestelmissä ja kokoaa matkustusasiakirjojen tarkistamisen tulokset keskitetysti yhdelle tietokoneen näytölle.
- Yhteinen biometrinen tunnistuspalvelu (BMS) mahdollistaa rinnakkaisen henkilöllisyyksiä koskevien kyselyjen tekemisen ja niiden vertailun. Asiaankuuluvia tietojen laadunvalvontamekanismeja perustetaan sen varmistamiseksi, että rajavartijoilla ja poliiseilla on käytössään kattavat ja täsmälliset tiedot.

[12][Asetus \(EU\) 2018/1726](#), annettu 14. marraskuuta 2018, vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen laaja-alaisen tietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista vastaavasta Euroopan unionin virastosta (eu-LISA) sekä asetuksen (EY) N:o 1987/2006 ja neuvoston päätöksen 2007/533/YOS muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1077/2011 kumoamisesta, EUVL L 295, 21.11.2018, s. 99–137.

[13]Parlamentin tutkimus "Interoperability of Justice and Home Affairs Information Systems", 2018.: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604947/IPOL_STU\(2018\)604947_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604947/IPOL_STU(2018)604947_EN.pdf)

- Yhteinen henkilötietorekisteri (CIR) sisältää olennaiset biografiset ja biometriset tiedot, kuten kolmansien maiden kansalaisten nimet ja syntymäajat, jotta heidät voidaan tunnistaa tehokkaasti.
- Rinnakkaishenkilöllisyyksien tunnistimen (MID) avulla voidaan todeta, että eri nimet kuuluvat samalle henkilölle, ja ilmoittaa petollisesta toiminnasta rajavartijoille ja poliisille.

Neuvosto ja parlamentti pääsivät 5. helmikuuta 2019 alustavaan sopimukseen kahdesta asetusehdotuksesta.^[14]

EUROOPAN PARLAMENTIN ROOLI

Parlamentti on suhtautunut kaksijakoisesti ulkorajavalvontapolitiikan kehittämiseen. Se on laajalti tukenut Euroopan raja- ja merivartioviraston ja muiden EU:n virastojen vahvempaa roolia toiminnan organisoinnissa ja kehottanut usein lujittamaan tätä roolia entisestään, kun EU pyrkii ratkaisemaan Välimeren alueen muuttoliikekriisiä. Parlamentin näkemys Euroopan raja- ja merivartioviraston kehityksestä on ollut suurelta osin myönteinen, mutta se on suhtautunut selvästi varauksellisemmin älykkäitä rajoja koskevaan pakettiin. Komission tehtyä ehdotuksensa vuonna 2013 parlamentti esitti epäilyksensä siitä, että henkilötietoja kerätään teknisesti valtavia määriä ja niitä käsitellään laajamittaisesti, kuten ulkorajoilla on ehdotettu tehtäväksi. Parlamentin huolenaiheena ovat myös älykkäisiin rajoihin liittyvän tekniikan ennustetut kustannukset samoin kuin sen hyötyihin liittyvät epäilyt. Parlamentti totesi toisesta kertomuksesta EU:n sisäisen turvallisuuden strategian täytäntöönpanosta 12. syyskuuta 2013 antamassaan päätöslauselmassa, että muuttoliikkeen ja rajavalvonnan alan uusien tietotekniikkajärjestelmien, kuten älykkäitä rajoja koskevien aloitteiden, mahdollista kehittämistä olisi tutkittava tarkoin erityisesti välttämättömyys- ja suhteellisuusperiaate huomioon ottaen. Se palasi tähän asiaan komissiolle ja neuvostolle syyskuussa 2015 esittämässään suullisessa kysymyksessä, jossa se pyysi niiden näkemyksiä järjestelmän käytöstä lainvalvontatarkoituksiin ja siitä, mikä merkitys on unionin tuomioistuimen tuomiolla, jonka se antoi huhtikuussa 2014 tietojen säilyttämisestä annetusta direktiivistä (4.2.8). Mikäli Dublin III -asetuksen^[15] ehdotetussa uudistuksessa ei tapahdu nopeaa edistystä, parlamentti voi jäädyttää meneillään olevat neuvottelut kaikista asioista, jotka ovat oikeus- ja sisäasiainministeriöiden kannalta tärkeitä, kuten äskettäin tehty yhteentoimivuutta koskeva ehdotus, Eurodac-järjestelmän tarkistaminen ja muut keskeiset asiat. Parlamentti sovelsi onnistuneesti tätä lähestymistapaa jo vuonna 2012 niin sanotun Schengen freeze -kiistan yhteydessä, kun se päätti keskeyttää yhteistyön neuvoteltavina olevien keskeisten oikeus- ja sisäasioita koskevien asiakirjojen osalta vastauksena neuvoston päätökseen muuttaa Schengen-alueen hallinnointia koskevan lainsäädäntöpakettin oikeusperustaa. Päätöslauselmassaan

[14]http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0109_FI.html

[15]Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, annettu 4. toukokuuta 2016, kolmannen maan kansalaisen tai kansalaisuudettoman henkilön johonkin jäsenvaltioon jättämän kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelystä vastuussa olevan jäsenvaltion määrittämisperusteiden ja -menettelyjen vahvistamisesta.

Schengen-alueen toimintaa koskevasta vuosikertomuksesta^[16] parlamentti pyrki kiinnittämään huomiota siihen seikkaan, että unioni on hyväksynyt useita toimenpiteitä vahvistaakseen ulkorajoja ja ulkorajavalvontaa mutta tämä ei ole johtanut vastaavasti sisärajarakastusten poistamiseen.

Parlamentti on myös vaatinut, että toiminnassa noudatetaan unionin turvapaikka- ja rajalainsäädäntöä ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaa. Parlamentti on jo jonkin aikaa vaatinut luotettavia ja oikeudenmukaisia menettelyjä ja kokonaisvaltaista lähestymistapaa muuttoliikkeeseen EU:n tasolla.^[17]

Udo Bux
05/2019

[16]Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. toukokuuta 2018 Schengen-alueen toimintaa koskevasta vuosikertomuksesta ([Hyväksytyt tekstit, P8_TA\(2018\)0228](#)).

[17]Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. huhtikuuta 2016 Välimeren tilanteesta ja tarpeesta kokonaisvaltaiselle EU:n lähestymistavalle muuttoliikkeeseen ([2015/2095\(INI\)](#)): <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=FI&reference=P8-TA-2016-0102>

